

Michal Urban: Převrácené třídy zefektivní výuku

6.11.2023 - Pavel Nesit, Helena Zdráhalová | Právnická fakulta UK

Ty tam jsou doby, kdy se studující spokojili s memorováním a vysedáváním na nezáživných přednáškách. Pandemie i nástup umělé inteligence zintenzivnily nutnost změnit způsoby výuky. Jako jedna z efektivních metod se jeví takzvaně převrácená třída (flipped classroom), vysvětluje dr. Michal Urban z katedry politologie a sociologie a katedry právních dovedností, člen platformy Paedagogium.

Doby se mění, i ve výuce. „Na Právnické fakultě UK je patrný výrazný trend: zatímco před patnácti dvaceti lety při studiu pracovala v právní praxi jen asi desetina studujících, dnes je to zhruba devadesát procent! Před námi jako vyučujícími proto stojí hned dvojí výzva: jednak zapojit jejich unikátní zkušenosti z právní praxe do výuky, a pak studující přitáhnout ke studiu, přesvědčivě jim vysvětlit a ukázat, že jim fakulta má stále co nabídnout,“ podotýká Michal Urban, který vedle práv vystudoval též Pedagogickou fakultu UK.

Inspirovaný projektem Street Law, který se zrodil v sedmdesátých letech v USA a vede ke zvyšování právní gramotnosti, jej zavedl i na PF UK. Pražská práva tak se před čtrnácti lety stala první tuzemskou fakultou nabízející program jako akreditovaný kurz. V rámci něj studenti připravují interaktivní právní semináře pro středoškoláky i pro širokou veřejnost; smyslem je pomáhat okolní komunitě a přibližovat právo laikům. Budoucí právníci si zase ověřují, co už se z právní problematiky naučili, jak s tím umějí prakticky zacházet a zároveň si zlepšují i svoje měkké dovednosti. Dnes už na pevně zakotvený projekt se zařadil na PF UK mezi povinně-volitelné (a mezi studenty i velmi populární) předměty.

Centrum pro dovedné

Množství úkolů a administrativy kolem Street Law a také poptávka mezi vyučujícími po zlepšování pedagogických dovedností a rozvoji právních dovedností studentů vedly k tomu, že pod vedením Michala Urbana na fakultě vzniklo Centrum právních dovedností, jež se před nedávnem přeměnilo v samostatnou katedru. Její snahou je sledovat moderní trendy ve výuce i poptávku samotných studentů. Ty totiž směřují jasným směrem, a to od memorování ke schopnosti s informacemi pracovat, což pochopitelně i klade nové nároky na vyučující.

Devadesátiminutový monolog vyučujícího (tedy tradiční univerzitní jev) se stále zřetelněji ukazuje jako překonaný formát, ve kterém dokáží udržet pozornost studentů jen pozoruhodní přednášející (kteří si za to zaslouží uznání). Celkově ovšem studenti potřebují větší interakci; proměnit se z posluchačů v aktivní účastníky. Jde o to přiblížit výuku více tomu, co budou absolventi reálně v praxi potřebovat. Na univerzitách proto roste trend vyučovat právo pomocí takzvané klinického právního vzdělávání, v rámci něhož si studenti po vzoru mediků osvojují právní dovednosti řešením případů, interakcemi s klienty a stážemi v institucích. I proto PF UK nově zavedla jako povinnou součást studia praxe na státních zastupitelstvích, soudech, nejrůznějších úřadech, neziskovkách anebo zapojením právě do projektu Street Law.

S novým kurzem na úvod

Na PF UK též vznikl další povinný předmět na samotný úvod studia pro prváky, který jim pomáhá zorientovat se v novém prostředí, vysvětlit jim, o čem studium práva je, a také je k němu motivovat.

Jak říká Michal Urban, intenzivní úvodní kurz se velmi osvědčil. Chválí jej jak studující, tak vyučující. Katedra pod Urbanovým vedením nabízí také didaktickou podporu pro vyučující a doktorandy, kteří se chystají vyučovat. Jak na to? Mohou přijít na didaktické semináře nebo individuální konzultaci, prodiskutovat plány hodin a vůbec podobu a obsah kurzů, nastavit výuku tak, aby byla pro účastníky nejen efektivní, ale i zajímavá.

<https://www.prf.cuni.cz/aktuality/michal-urban-prevracene-tridy-zefektivni-vyuku>